

N:o 119.

Af herr **L. Persson** i Heljebol, *om ändrad lydelse af 18 kap. 1 § ärfdabalken.*

Vid förlidet års lagtima riksdag tillät jag mig att i motionen n:o 159 framställa ett förslag till ändrad lydelse af 18 kap. 1 § ärfdabalken.

Uti denna motion påvisade jag den ingalunda oväsentliga bristfällighet, som vidlåder vår testamentslagstiftning derutinnan, att hon saknar hvarje bestämmelse, som öppnar utväg för delgifning af testamente i det fall, att arfvinge vistas på okänd ort. Till afhjelpande af denna bristfällighet hemstälde jag, att Riksdagen måtte för sin del besluta ett sådant tillägg till ofvannämnda § i ärfdabalken, att, der arfvinge till testamentsgifvare vistades å okänd ort, föreläggande skulle genom kungörelse i allmänna tidningarne meddelas honom att inom ett år gifva sig till känna, för att delgifning åt honom måtte kunna ske, och i händelse berörda anordning icke skulle medföra åsyftadt resultat, hade jag tänkt mig, att en god man borde utses, på hvilken det efter verkställd delgifning skulle ankomma att med laga verkan klandra eller icke klandra testamentet.

Denna min motion fick inom lagutskottet ett ganska välvilligt mottagande. Utskottet förklarade sig icke kunna förneka, »att den af motionären anmärkta saknaden af en bestämmelse rörande sättet för testamentes delgifning åt arfvinge, som vistas å okänd ort, mången gång kan vålla allvarsamma olägenheter, och särskildt känbar torde denna brist vara, der

testamente afser fast egendom, då nemligen ansökning om lagfart på grund af testamente icke får bifallas förr, än sökanden visat, att testamentet vunnit laga kraft». Trots det erkännande, som sålunda egnades syftet med min motion, ansåg sig utskottet emellertid icke kunna tillstyrka densamma. Utskottet framhöll, att en lagstiftningsåtgärd i förevarande ämne framför allt borde afse att bringa utredningen af ett dödsbo till ett skyndsamt slut, så att de efter testamentsgifvaren uppkomna rättsförhållandena snarast möjligt vunne önskelig fasthet, och af detta skäl ansåg utskottet mitt förslag att genom kungörelse förelägga arfvinge, som vistas å okänd ort, natt och år att sig anmäla ej lämpligt såsom öfver höfvan fördröjande utredningen af ett dödsbo. Deremot fann utskottet ett verksamt botemedel mot de af mig påpekade missförhållandena ligga i utfärdandet af en bestämd förklaring, att god man eger befogenhet att genom sina åtgöranden i förevarande afseende binda arfvinge, men till förordandet af en dylik förklaring ansåg utskottet den ofta nämnda motionen med dess bestämda affattning ej kunna föranleda. Utskottet uttalade dessutom i förbigående såsom sin åsigt, att en dylik förklaring borde gälla icke blott ett speciellt fall, utan god mans rättsliga ställning i dess helhet.

På ett så omfattande och svårlöst spörsmål som bestämmandet af god mans rättsliga ställning i dess helhet anser jag mig icke böra eller kunna ingå. Det af mig i fjor påpekade missförhållandet synes mig emellertid vara af så betänkelig art, att en rättelse af detsamma icke bör undanskjutas till en obestämd framtid, då frågan om gode-mans-institutionen kan i dess helhet blifva pröfvad och afgjord. Med iakttagande af den anmärkning, som fjorårets lagutskott i öfrigt framstälde mot mitt då gjorda förslag, tillåter jag mig sålunda att nu vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville för sin del besluta, att 18 kap. 1 § ärfdabalken måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Hvar, som något testamente fått hafver, vare skyldig i staden inom sex månader och å landet sist å det ting, som infaller näst efter sex månader, sedan han gifvarens död och testamente veta fick, det inför domaren att uppvisa; och gifve in tillika en riktig afskrift, som arfvingarne tillställas skall. Vet man ej, hvar arfvinge sig uppehåller, förordne rätten god man att med laga verkan hans anspråk bevaka. Hafver den som testamentet fått det ej i handom, låte då rätten veta, att testamente till honom gjordt är o. s. v.

Skulle lagutskottet, till hvilket denna min motion torde remitteras, hafva något att mot formuleringen invända, behagade utskottet vidtaga de ändringar, som kunna anses nödiga, på det att syftemålet med motionen må vinnas.

Stockholm den 28 januari 1893.

Lars Persson.

N:o 120.

Af herr **O. W. Redelius**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till ändring i förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862 i syfte att presterskapets kontanta aflöning må utgå af statsverket.*

Uti ingressen till kongl. förordningen den 11 juli 1862 angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster hänvisas till en Riksdagens skrifvelse den 6 juli 1857, hvori rikets ständer såsom skäl till lönereglerng angifver, att sättet för presterskapets aflöning vore i flera hänseenden mindre lämpligt och af beskaffenhet att föranleda tvister emellan löntagare och löngifvare. Konung och Riksdag blefvo eniga icke blott om *behofvet* af en lönereglerng, men äfven om de *grunder*, som vid reglerngens verkställande borde följas. Resultatet föreligger nu i de, på grund af nämnda förordning, uppgjorda och på de flesta ställen tillämpade lönereglerngarna, hvilka torde få anses hafva ådagalagt, att nya aflöningssättet är vida att föredraga framför det förut gällande och derfor kan uppskattas såsom ett stort steg framåt till ett bättre. Men den vunna erfarenheten vittnar äfven derom, att en del gamla olägenheter och ojemnheter ännu kvarstå, och att det åsyftade målet alltså ännu icke till fullo uppnåtts. Men målet skulle, enligt mitt förmenande, fullständigare vinnas, om presterna likställdes med andra statens tjenstemän så, att de af statsverket finge uppbära sin aflöning